

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIUS

SPRENDIMAS

DĖL PUBLIKACIJOJE „(DUOMENYS NESKELBTINI)“ („AUKSINĖ VARPA“, (DUOMENYS NESKELBTINI) PASKELBTOS INFORMACIJOS

Skundo Nr. SK-350, 2024

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyboje iš Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pakruojo rajono policijos komisariato pagal kompetenciją persiustas nagrinėti Pareiškėjo skundas (registracijos Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyboje Nr. SK-350, 2024) dėl publikacijoje „(duomenys neskelbtini)“ („Aukštinė varpa“, (duomenys neskelbtini) (toliau – Publikacija) paskelbtos informacijos (toliau – Skundas).

Pareiškėjas Skunde nurodė, kad kol su transporto priemone stovėjo šalia ženklo „Sustoti ir stovėti draudžiama“, jį nufotografavo laikraščio „Aukštinė varpa“ redakcijoje dirbantis žurnalistas (duomenys neskelbtini) ir Publikacijoje paskelbė nuotrauką su Pareiškėjo atvaizdu. Pasak Pareiškėjo, žurnalistui buvo pasakyta nefotografuoti ir paaiškintos aplinkybės, dėl kurių Pareiškėjas buvo priverstas toje vietoje sustoti su įjungtu avarinės šviesos signalu, tačiau žurnalistas slapta nufotografavo Pareiškėją. Pareiškėjo nuotrauka buvo paviešinta Publikacijoje. Taip pat buvo paviešinti Pareiškėjo privataus gyvenimo faktai, kad jis yra dirbęs policijoje. Pareiškėjas pabrėžia, kad Publikacijoje paskelbta nuotrauka yra daryta be jo leidimo ir paviešinta be jo sutikimo.

Siekdamas objektyvaus ir visapusiško tyrimo žurnalistų etikos inspektorius kreipėsi į viešosios informacijos rengėją (skleidėją) UAB „Aukštinė varpa“ prašydamas pateikti paaiškinimus dėl Skunde išdėstytų aplinkybių. Paaiškinimus žurnalistų etikos inspektoriumi pateikė UAB „Aukštinė varpa“ direktorius, laikraščio „Aukštinė varpa“ redaktorius G. R. Š. ir UAB „Aukštinė varpa“ žurnalistas (duomenys neskelbtini).

Laikraščio „Aukštinė varpa“ redaktorius G. R. Š. paaiškinimuose nurodo, kad Pareiškėjo sutikimas dėl jo atvaizdo paskelbimo Publikacijoje nebuvo gautas. Remiantis teisės aktais, šiuo atveju buvo vadovautasi visuomenės interesu – eismo saugumas, žmogaus gyvybės išsaugojimas jame – svarbiau už asmens privatumą. Paaiškinimuose nurodoma, kad buvo fotografuota viešoje vietoje, prie ženklo „Sustoti draudžiama“. Publikacijoje nenurodyti Pareiškėjo vardas, pavardė, gyvenamoji vieta. Redaktoriaus G. R. Š. teigimu, išspausdinus Publikaciją su nuotrauka, kuri yra sudėtinė reportažo dalis, padėtis žymiai pagerėjo, toje vietoje vis rečiau yra matomi sustoję automobiliai. Paaiškinimuose pabrėžiama, kad viešumas padarė didelę įtaką. Pasak redaktoriaus G. R. Š., Visuomenės informavimo įstatymo 14 straipsnio 3 dalis, kurioje nurodoma, kad informacija apie privatų gyvenimą gali būti skelbiama be žmogaus sutikimo tais atvejais, kai ji

padeda atskleisti įstatymų pažeidimus, buvo pritaikyta veiksmingai, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymą.

Paaiškinimuose pažymima, kad Visuomenės informavimo įstatymo 15 straipsnyje yra numatyta atsakymo teisė, tačiau Pareiškėjas į UAB „Auksinė varpa“ nesikreipė.

Laikraščio „Auksinė varpa“ žurnalistas (*duomenys neskelbtini*) paaiškino, kad rengiant minėtą Publikaciją, (*duomenys neskelbtini*) gatvėje 2024 m. gruodžio 4 d. pastebėjo draudžiamojo ženklo „Sustoti draudžiama“ galiojimo zonoje stovinčius du mokyklinius autobusus. Juos fotografavo viešai – (*duomenys neskelbtini*) gatvėje. Priekinio autobuso kabinoje sėdėjo du vyrai. Vienam jų – Pareiškėjui – pasiteiravus, kodėl fotografuojami mokykliniai autobusai, žurnalistas atsakė, jog mano, kad vairuotojai pažeidžia Kelių eismo taisykles. Tuomet Pareiškėjas, eidamas prie ženklo „Sustoti draudžiama“, atsakė, kad jie – patys buvę policininkai ir jiems šis ženklas negalioja.

Dėl šio įvykio viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) kreipėsi į policiją ir pranešė apie pažeidimą. Abu vairuotojai (vienas iš jų – Pareiškėjas) už pažeidimą iš policijos gavo baudas.

Viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) Publikacijoje šį atvejį viešino norėdamas, kad visi, ypač vaikus į mokyklas vežantys mokyklinių autobusų vairuotojai, būtų dėmesingesni. Viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) teigia, kad šios situacijos paviešinimas – jo, kaip žurnalisto, profesinė pareiga ir pilietiškumas. Taip pat paaiškinimuose pabrėžta, kad nebuvo paviešinti Pareiškėjo asmens duomenys: vardas, pavardė ir gyvenamoji vieta.

Išnagrinėjęs Pareiškėjo Skundą, atlikęs tyrimą Visuomenės informavimo įstatymo (toliau – VII), Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAĮ), Reglamento (ES) 2016/679 nuostatų laikymosi požiūriu ir įvertinęs Skundo tyrimo metu surinktą medžiagą, žurnalistų etikos inspektorius

n u s t a t ė:

Pareiškėjas kreipėsi dėl visuomenės informavimo priemonėje be sutikimo paskleistos jo teisę į privataus gyvenimo bei asmens duomenų apsaugą pažeidžiančios informacijos.

1. Dėl teisės į privataus gyvenimo apsaugą

Teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą yra ginama, kai nustatoma šių faktų visuma: 1) informacijos paskleidimo faktas; 2) faktas, jog paskleista informacija yra apie pareiškėją; 3) faktas, jog paskleista informacija yra apie žmogaus privatų gyvenimą; 4) faktas, jog informacija paskleista be asmens sutikimo; 5) faktas, jog informacija paskleista nesant teisėto visuomenės intereso. Svarstant, ar pažeistas asmens privatumas, neturi reikšmės, ar žinios yra teisingos, t. y. ar jos atitinka tikrovę, paprastai neturi reikšmės žinių pobūdis – ar jos neutralaus turinio, ar žemina asmens garbę ar orumą (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – LAT) 2006-11-06 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-569-06*).

VII 14 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad rengiant ir platinant viešąją informaciją, privaloma užtikrinti žmogaus teisę į privataus pobūdžio informacijos apsaugą. Vadovaujantis VII 2 straipsnio 40 dalimi, privataus pobūdžio informacija – žmogaus teisės į privataus gyvenimo apsaugą užtikrinimo požiūriu neskelbtina informacija apie žmogaus asmeninį ir jo šeimos gyvenimą, jo sveikatą ir kita. Privataus gyvenimo samprata atskleista VII 2 straipsnio 41 dalyje, kurioje

nurodoma, jog privatus gyvenimas – asmeninis žmogaus, jo šeimos gyvenimas, gyvenamoji aplinka, kurią sudaro fizinio asmens gyvenamoji patalpa, jai priklausanti privati teritorija ir kitos privačios patalpos, kurias fizinis asmuo naudoja savo ūkinei, komercinei ar profesinei veiklai, taip pat fizinio asmens psichinė ir fizinė neliečiamybė, garbė ir reputacija, slapti asmeniniai faktai, fizinio asmens fotonuotraukos ar kiti atvaizdai, informacija apie fizinio asmens sveikatą, privatus susirašinėjimas ar kitoks ryšio palaikymas, fizinio asmens pažiūros, įsitikinimai, įpročiai ir kiti duomenys, kuriuos galima naudoti tik jam sutikus. Paminėtina, jog VII 2 straipsnio 40 dalyje nėra pateiktas baigtinis sąrašas duomenų, kurie laikytini privataus pobūdžio informacija. Todėl kiekvienu individualiu atveju būtina vertinti, ar tam tikra informacija, atsižvelgiant į jos turinį, laikytina privačia (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2012-09-10 nutartis administracinėje byloje Nr. A-525-1460/2012*). Nagrinėjamu atveju Publikacijoje skelbiama nuotrauka, kurioje aiškiai matomas Pareiškėjo atvaizdas. Taip pat atskleidžiama informacija apie buvusią Pareiškėjo darbovietę (Pareiškėjas yra dirbęs policijoje). Vertinant paskleistus duomenis VII 2 straipsnio 40 ir 41 dalių kontekste, daroma išvada, jog apie Pareiškėją paskelbta informacija yra privati.

Vertinant Pareiškėjo buvusios darbovietės, t. y. policijos, paviešinimą, atkreiptinas dėmesys, jog policija, kaip asmens, visuomenės saugumą ir viešąją tvarką užtikrinanti institucija yra itin reikšminga kiekvieno asmens, visuomenės ir visos šalies gyvenime. Savo ruožtu, aplinkybė, jog Pareiškėjas yra dirbęs policijoje – visuomeniškai svarbi. Bendrame Publikacijos kontekste svarbu ir tai, jog Pareiškėjo buvusi darbovietė atskleista perteikiant Pareiškėjo poziciją. Po Publikacijos nuotrauka pateiktas priedas: „*Sustoti draudžiama“ kelio ženklo reikalavimus (duomenys neskelbtini) gatvėje pažeidęs mokyklinio autobusiuko vairuotojas aiškino, kad anksčiau dirbęs policijoje ir geriau nei bet kas žino kelių eismo taisykles*“, kuris apibendrina Pareiškėjo išsakytą poziciją: „*Mes patys buvę policininkai, šis kelio ženklas mums negalioja*“. Visuomenė pagrįstai gali būti informuota apie Pareiškėjo, kaip dirbusio policijoje, poziciją galimo Kelių eismo taisyklių pažeidimo klausimu. Taigi Pareiškėjo buvusios darbovietės paviešinimas pateisinamas visuomenės teise žinoti ir nelaikytinas peržengiančiu teisės skleisti informaciją ribas, todėl Pareiškėjo teisės į privataus gyvenimo apsaugą pažeidimas aptartu aspektu nenustatytas.

Vertinant Pareiškėjo atvaizdo paskleidimo teisėtumą, pažymėtina, kad teismų praktikoje teisės į atvaizdą apribojimai vertinami pakankamai griežtai, pažymint, kad asmens atvaizdas yra itin artimai susijęs su pačiu asmeniu ir atvaizdo platinimas gali apriboti privatumą labiau negu vien verbalinės informacijos sklaidimas. Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – EŽTT) yra pažymėjęs, kad asmens atvaizdas atskleidžia asmens unikalias savybes ir yra vienas esminių asmenybės atributų (*EŽTT 2009-01-15 sprendimas byloje Reklos ir Davourlis prieš Graikiją, Nr. 1234/05*). Taigi asmens privatus gyvenimas visada siejamas su konkreto asmens asmenine nuožiūra – tik pats asmuo turi teisę nuspręsti, kokią informaciją apie savo privatų gyvenimą ir kiek jos atskleisti viešai. VII 14 straipsnio 2 dalyje nurodoma, jog informaciją apie privatų gyvenimą galima skelbti, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus, tik jei tas žmogus sutinka. Šiuo atveju pačiuose paaiškinimuose paminėta, kad Pareiškėjo sutikimas dėl jo atvaizdo paskelbimo nebuvo gautas.

Privačios informacijos atskleidimo be asmens sutikimo išimtys numatytos VII 14 straipsnio 3 dalyje: 1) kai ji padeda atskleisti įstatymų pažeidimus ar nusikalstamas veikas; 2) kai informacija

yra pateikiama viešai nagrinėjant bylą; 3) kai informacija atskleidžia visuomeninę reikšmę turinčias viešo asmens privataus gyvenimo aplinkybes ar asmenines savybes.

Viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) paaiškinimuose nurodė, jog rėmėsi privačios informacijos atskleidimo be sutikimo išimtimi, kai informacija padeda atskleisti įstatymų pažeidimus ar nusikalstamas veikas, todėl pamatęs draudžiamoje vietoje, prie kelio ženklo „Sustoti ir stovėti draudžiama“, stovintį mokyklinį autobusą, pradėjo fotografuoti Pareiškėją, t. y. užfiksavo administracinį nusižengimą. Sutiktina su viešosios informacijos rengėju (skleidėju) dėl VII 14 straipsnio 3 dalies išimties taikymo pagrįstumo, fiksuojant galimą Kelių eismo taisyklių pažeidimą ir pranešimą policijai. Vis dėl to, Publikacijoje pateiktos dvi nuotraukos: pirmoje nuotraukoje yra matomas Pareiškėjo atvaizdas, antroje – mokyklinis autobusas prie kelio ženklo „Sustoti ir stovėti draudžiama“. Pareiškėjo atvaizdo pavišinimas yra neproporcingas siekiamam tikslui, kadangi paskelbtos Publikacijos tikslas - diskutuoti apie Kelių eismo taisyklių pažeidimus miesto gatvėje galėjo būti pasiektas ir neskelbiant perteklinių duomenų – Pareiškėjo nuotraukos. Paskelbiant Pareiškėjo atvaizdą nėra atskleidžiamos jokios svarbios aplinkybės, galinčios turėti reikšmės Publikacijos temai, todėl prioritetas teiktinas Pareiškėjo privatumui. EŽTT praktikoje pateikti išaiškinimai dėl teisės į privataus gyvenimo gerbimą ir saviraiškos laisvės derinimo principų bei jų vertinimo kriterijų. Pirminis ir esminis kriterijus – tai nuotraukų, straipsnių spaudoje ir pan. indėlis į visuotinės svarbos diskusijas; asmens žinomumas ir pranešimo dalykas; ankstesnis asmens elgesys; informacijos gavimas ir jos teisingumas; publikacijos turinys, forma ir teisingumas; paskirtos sankcijos sunkumas (*EŽTT sprendimas 2012-02-07 byloje Axel Springer, pareiškimo Nr. 39954/08*). Vadovaujantis EŽTT praktika šioje situacijoje Pareiškėjo atvaizdas pats savaime neskatina diskusijos apie Kelių eismo taisyklių pažeidimus ir neturi esminės reikšmės visuomenės informavimui, asmuo nėra žinomas ir galimai padarytas Kelių eismo taisyklių pažeidimas nesudaro pagrindo apriboti Pareiškėjo privatumo, t. y. pavišinti jo atvaizdą. Pažymėtina, kad viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) pats paaiškinimuose patvirtino, kad dėl šio Kelių eismo taisyklių pažeidimo kreipėsi į policiją ir už tai Pareiškėjui buvo paskirta bauda, todėl Pareiškėjo atvaizdo pavišinimas Publikacijoje neprisidėjo prie įstatymų pažeidimų atskleidimo ar jų tyrimo. Taigi dėl Pareiškėjo atvaizdo nėra pagrindo teigti, kad šiuo atveju egzistavo VII 14 straipsnio 3 dalies išimtis. Pažymėtina, jog nesama duomenų, kad egzistuočių ir kitos VII 14 straipsnio 3 dalyje numatytos išimtys – Pareiškėjas nėra viešas asmuo, informacija nėra pateikiama viešai nagrinėjant bylą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuojama, jog nėra teisinio pagrindo taikyti VII 14 straipsnio 3 dalyje nustatytų išimčių, kuomet skelbiant informaciją apie asmens privatų gyvenimą jo sutikimo nereikia.

Viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) paaiškinimuose taip pat nurodė, jog Pareiškėjas nufotografuotas viešoje vietoje, todėl jo sutikimas nereikalingas. Vis dėlto teismų praktikoje laikomasi pozicijos, kad asmuo, net ir būdamas viešoje vietoje, nepraranda savo individualumo ir privatumo, todėl yra svarbi subjektyvi vidinė fotografuojamo asmens nuostata, jeigu asmuo aiškiai ir nedviprasmiškai išreiškė nenorą būti fotografuojamas, to turi būti paisoma (*LAT 2008-09-23 nutartis byloje Nr. 3K-3-394/2008*). Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas Skunde nurodo, jog viešosios informacijos rengėjui (skleidėjui) sakė nefotografuoti. Įvertinus šią aplinkybę ir LAT išaiškinimą, viešosios informacijos rengėjo (skleidėjo) argumentai dėl fotografavimo viešoje vietoje atmestini.

Teismų praktikoje pripažįstama, jog tam, kad būtų galima atskleisti privačią informaciją apie asmenį, turi ne tik egzistuoti bent viena iš VII 14 straipsnio 3 dalyje numatytų išimčių, tačiau tokia informacija turi tenkinti ir viešąjį interesą (*LVAT 2020-06-03 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1056-442/2020*). EŽTT savo praktikoje pažymi, jog informacijai apie asmens privatų gyvenimą skelbti be jo sutikimo turi būti realus socialinis interesas žinoti tam tikro asmens privataus gyvenimo faktus (*EŽTT 2004-05-18 sprendimas byloje Editions Plon prieš Prancūziją, pareiškimo Nr. 58148/00; 2004-06-24 sprendimas byloje Von Hannover prieš Vokietiją, pareiškimo Nr. 59320/00*). Teisėto ir pagrįsto visuomenės intereso žinoti tam tikrą informaciją apie kitą asmenį negalima sutapatinti su visuomenės interesu patenkinti savo smalsumą. Dėl to kiekvienu atveju būtina atriboti visuomenės norą žinoti sensacijas ir teisėtą bei pagrįstą visuomenės interesą. Nagrinėjamu atveju paskelbta informacija iš dalies yra viešojo intereso dalykas. Viešasis interesas paprastai yra susijęs su klausimais, kurie daro poveikį visuomenei tokia apimti, kad ji gali teisėtai jais domėtis, kurie traukia jos dėmesį ar kurie reikšmingai jai rūpi, ypač tuo, kad jie daro poveikį gyventojų gerovei ar bendruomenės gyvenimui. Taip pat yra su klausimais, dėl kurių gali kilti didelių prieštaravimų, kurie yra susiję su svarbiu socialiniu klausimu ar problema, apie kurią visuomenė turėtų interesą būti informuota (*Europos Žmogaus Teisių Teismo 2017-06-27 sprendimas byloje Satakunnan Markkinapörssi Oy ir Satamedia Oy prieš Suomiją*). Nors Publikacijoje paskelbta informacija apie galimą pažeidimą, t. y. draudžiamoje vietoje prie kelio ženkle „Sustoti ir stovėti draudžiama“ stovintį mokyklinį autobusą, o tai laikytina Kelių eismo taisyklių pažeidimu, kartu svarbu pabrėžti, kad paaiškinimuose viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) nurodo, jog dėl šios situacijos kreipėsi į policiją ir perdavė policijai turimą medžiagą apie galimai padarytą pažeidimą. Viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) pažymėjo, kad už padarytą pažeidimą Pareiškėjui ir kitam vairuotojui buvo skirta bauda. Akivaizdu, kad viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) Publikacija siekia teisėtų interesų – atskleisti visuomenei viešąjį interesą tenkinančią informaciją apie padėtį miesto gatvėse. Vis dėl to, teisėtas visuomenės interesas informuojant apie galimus Kelių eismo taisyklių pažeidimus, įvykius, nelaimės gali būti tinkamai pasiektas ir kitomis, asmens, t. y. Pareiškėjo, privatumo neribojančiomis priemonėmis, t. y. neatskleidus Pareiškėjo atvaizdo. Pareiškėjo atvaizdas nelaikytinas viešojo intereso objektu, kas galėtų pagrįsti realų ir teisėtą visuomenės interesą žinoti. Paviešinta Pareiškėjo nuotrauka laikytina pertekline informacija, kuri neatskleidžia jokių visuomeniškai svarbių aplinkybių, susijusių su svarbiu socialiniu klausimu ir nepateisina Pareiškėjo privataus pobūdžio informacijos skleidimo be jo sutikimo. Ši informacija niekaip neužkardo ateityje daromų pažeidimų ir neveikia prevenciškai. Atkreiptinas dėmesys, kad šioje situacijoje „baudimas“ viešumu, paviešinant Pareiškėjo atvaizdą, nėra tinkama ir proporcinga priemonė, kadangi minėtų veiksnių įvertinimui egzistuoja teisinės priemonės, t. y. užfiksuoto pažeidimo medžiagos perdavimas teisėsaugos institucijai. Teisėtas tikslas – atskleisti problemines Kelių eismo saugumo vietas miesto gatvėse, šiuo atveju galėjo būti pasiektas neviešinant perteklinių privataus pobūdžio aplinkybių, t. y. Pareiškėjo atvaizdo.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vertinant visų faktų visumą, darytina išvada, kad viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas), Publikacijoje paviešinęs Pareiškėjo atvaizdą, pažeidė VII 14 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatas.

2. Dėl Pareiškėjo teisės į asmens duomenų apsaugą

Nagrinėjant Pareiškėjo Skundą svarbu rasti balansą tarp asmens duomenų tvarkymo ir saviraiškos laisvės. Konstitucijos 25 straipsnyje įtvirtinta laisvė gauti ir skleisti informaciją. Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) 10 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta teisė į saviraiškos laisvę, apimanti laisvę turėti savo nuomonę, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas. Nurodyta laisvė yra vienas svarbiausių demokratinės visuomenės principų, tačiau ši laisvė nėra absoliuti. Konstitucijos 25 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad laisvė gauti ir skleisti informaciją negali būti ribojama kitaip, kaip tik įstatymu, jei tai būtina apsaugoti žmogaus sveikatai, garbei ir orumui, privačiam gyvenimui, dorovei ar ginti konstitucinei santvarkai. Pagal Konvencijos 10 straipsnio 2 dalį naudojimas teisė į saviraiškos laisvę dėl to, kad tai yra susiję ir su pareigomis bei atsakomybe, gali būti priklausomas nuo tam tikrų formalumų, sąlygų, apribojimų, kurie nustatyti įstatymo ir kurie yra būtini demokratinėje visuomenėje, siekiant apsaugoti, be kita ko, kitų asmenų garbę ar teises. VIĮ 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas visuomenės informavimo laisvės principas, pagal kurį žmogus turi teisę nekliudomai ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas, tačiau kartu pažymėta, kad ši laisvė gali būti saistoma tam tikrų ribojimų, kuriuos nustato įstatymai ir kurie demokratinėje visuomenėje būtini apsaugoti žmonių teises (*LVAT 2011-04-28 nutartis byloje Nr. A-62-787/2011*).

ADTAI 1 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad šis įstatymas taikomas kartu su Reglamentu (ES) 2016/679 ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais. Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 1 punkte numatyta, kad asmens duomenys – bet kokia informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti (duomenų subjektas); fizinis asmuo, kurio tapatybę galima nustatyti, yra asmuo, kurio tapatybę tiesiogiai arba netiesiogiai galima nustatyti, visų pirma pagal identifikatorių, kaip antai vardą ir pavardę, asmens identifikavimo numerį, buvimo vietos duomenis ir interneto identifikatorių arba pagal vieną ar kelis to fizinio asmens fizinės, fiziologinės, genetinės, psichinės, ekonominės, kultūrinės ar socialinės tapatybės požymius. Šiuo atveju Publikacijoje užfiksuoti Pareiškėjo asmens duomenys, t. y. Pareiškėjo atvaizdas, aiškiai matomas, todėl neabejotina, kad iš Publikaciją iliustruojančios nuotraukos Pareiškėjas gali būti identifikuojamas.

Asmens duomenų tvarkymas apima bet kokią automatizuotomis arba neautomatizuotomis priemonėmis su asmens duomenų rinkiniais atliekamą operaciją ar operacijų seką, kaip antai: rinkimą, įrašymą, rūšiavimą, sisteminimą, saugojimą, adaptavimą ar keitimą, išgavą, susipažinimą, naudojimą, atskleidimą persiunčiant, platinant ar kitu būdu sudarant galimybę jais naudotis, taip pat sugretinimą ar sujungimą su kitais duomenimis, apribojimą, ištrynimą arba sunaikinimą (Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 2 dalis). Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) paskelbdamas Pareiškėjo atvaizdą, atliko asmens duomenų tvarkymą.

Pagrindiniai su asmens duomenų tvarkymu susiję principai yra įtvirtinti Reglamento (ES) 2016/679 5 straipsnyje: teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo; tikslo apribojimo principas; duomenų kiekio mažinimo principas; tikslumo principas; saugojimo trukmės apribojimo principas; vientisumo ir konfidencialumo principas, o duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi visų išvardintų principų, ir sugebėti įrodyti, kad jų buvo laikomasi (atskaitomybės principas). Atsižvelgiant į tai, asmens duomenys gali būti tvarkomi, jeigu (a) duomenų subjektas davė sutikimą, kad jo asmens duomenys būtų tvarkomi vienu ar keliais konkrečiais tikslais; (b)

tvarkyti duomenis būtina siekiant įvykdyti sutartį, kurios šalis yra duomenų subjektas, arba siekiant imtis veiksmų duomenų subjekto prašymu prieš sudarant sutartį; (c) tvarkyti duomenis būtina, kad būtų įvykdyta duomenų valdytojui taikoma teisinė prievolė; (d) tvarkyti duomenis būtina siekiant apsaugoti gyvybinius duomenų subjekto ar kito fizinio asmens interesus; (e) tvarkyti duomenis būtina siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas; (f) tvarkyti duomenis būtina siekiant teisėtų duomenų valdytojo arba trečiosios šalies interesų, išskyrus atvejus, kai tokie duomenų subjekto interesai arba pagrindinės teisės ir laisvės, dėl kurių būtina užtikrinti asmens duomenų apsaugą, yra už juos viršesni (Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 1 dalis).

Nagrinėjamu atveju viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) nepateikė jokių duomenų, kad būtų gavęs Pareiškėjo sutikimą skelbti jo asmens duomenis. Kaip minėta, Kelių eismo taisyklių pažeidimas yra neleistinas, tačiau šiuo atveju Pareiškėjas už šį pažeidimą buvo nubaustas teisėsaugos institucijos, ir dėl to viešosios informacijos rengėjo (skleidėjo) subjektyvus situacijos vertinimas ir siekis dėl to nubausti viešumu nėra pakankamas ir objektyvus pagrindas atskleisti Pareiškėjo asmens duomenis. Įvertinus Publikacijos ir nuotraukų turinį matyti, jog iš esmės atvaizdo paviškinimu siekiama Pareiškėją pristatyti visuomenei kaip nesilaikantį taisyklių. Vis dėl to, administracinės nuobaudos skyrimo atveju asmens atvaizdo viešinimas pagrįstai laikomas pertekliniu ir neproporcingu teisės į asmens duomenų apsaugą požiūriu. Kelių eismo taisyklių pažeidimas, pastatant automobilį prie draudžiamąjo kelio ženklo, savaime nėra pakankamas pagrindas suteikiantis teisę riboti asmens neturtines teises. Be kita ko, konkrečiu atveju nesama duomenų, jog būtų nustatytas administracinio pažeidimo pakartotinumai. Todėl keliant visuomeninės reikšmės klausimus dėl Kelių eismo saugumo Pareiškėjo atvaizdo viešinimas niekaip neprideda prie šios temos plėtojimo ir neatskleidžia visuomenei jokių reikšmingų aplinkybių. Šiuo atveju Pareiškėjo atvaizdo paskelbimas yra perteklinis, Publikacijos pagrindinė tema galėjo būti plėtojama ir be šios informacijos.

Įvertinus ginčijamos Publikacijos turinį ir kontekstą darytina išvada, kad Pareiškėjo, kaip duomenų subjekto, interesai yra viršesni nei visuomenės teisė žinoti jo asmens duomenis. Šiuo atveju nebuvo jokio viešo intereso skelbti Pareiškėjo asmens duomenis, taigi viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) pažeidė Pareiškėjo teises, todėl pripažintinas pažeidusiu Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 1 dalies f punkto reikalavimus, t. y. nesant teisėtumui patvirtinančios sąlygos (teisėto visuomenės intereso), neteisėtai buvo tvarkomi (atskleisti) asmens duomenys visuomenės informavimo priemonėje. Tokiu būdu pažeisti ir Reglamento (ES) 2016/679 5 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtinti asmens duomenų tvarkymo principai, reikalaujantys, kad asmens duomenys duomenų subjekto atžvilgiu būtų tvarkomi teisėtu, sąžiningu ir skaidriu būdu.

Remdamasis išdėstytais motyvais ir vadovaudamasis VIĮ 50 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktu, 3 dalies 1 punktu ir ADTAĮ 7 straipsnio 2 dalimi, 31 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 3 dalimi, Reglamento (ES) 2016/679 58 straipsnio 2 dalies b punktu, žurnalistų etikos inspektorius

nusprendė:

1. Pripažinti Pareiškėjo skundą dėl laikraštyje „Auksinė varpa“ paskelbtos informacijos iš dalies pagrįstu.

2. Įspėti viešosios informacijos rengėją (skleidėją) UAB „Auksinė varpa“ dėl VII 14 straipsnio 1 ir 2 dalies pažeidimo Publikacijoje paskelbus Pareiškėjo atvaizdą.

3. Pareikšti papėikimą viešosios informacijos rengėjui (skleidėjui) dėl Reglamento (ES) 2016/679 5 straipsnio 1 dalies a punkto ir 6 straipsnio 1 dalies f punkto pažeidimo paskelbiant Pareiškėjo asmens duomenis laikraštyje „Auksinė varpa“.

4. Išsųsti sprendimą Pareiškėjui ir UAB „Auksinė varpa“.

Žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimai gali būti skundžiami Regionų administraciniam teismui per 30 dienų nuo jų gavimo (paskelbimo) dienos.

Žurnalistų etikos inspektorė

Gražina Ramanauskaitė